

РІШЕННЯ

Про розгляд звернення Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку

До Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації звернулася Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку (далі – НКЕК, регуляторний орган) (лист від 13.08.2025 № 01-6008/181).

У своєму листі НКЕК обґрунтовує, що, з огляду на спеціальний статус, визначені законами України завдання, функції та повноваження, а також ключову роль у формуванні державної політики при безпосередньому здійсненні державного регулювання у сферах електронних комунікацій, користування радіочастотним спектром, Комісія здійснює забезпечення формування державної політики у відповідних сферах. У зв'язку з цим НКЕК просить підтвердити зазначену позицію з метою недопущення у подальшому неоднозначного тлумачення змісту законодавчих положень під час визначення належності НКЕК до органів, що здійснюють забезпечення формування державної політики, а також для встановлення відповідності окремих посад апарату НКЕК сім'ї посад «Аналіз державної політики та нормотворча діяльність (3)», передбаченій у пункті 14 Каталогу типових посад державної служби та критеріїв віднесення до таких посад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2023 р. № 1109.

Розглянувши на своєму засіданні 19 серпня 2025 року (Протокол № 152) зазначений лист НКЕК, Комітет встановив таке.

Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку» (далі – Закон про НКЕК) та частини першої статті 24 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» (далі – Закон про ЦОВВ) НКЕК є центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом, який утворюється Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до частини другої статті 1 Закону про ЦОВВ міністерства забезпечують формування та реалізують державну політику в одній чи декількох сферах, інші центральні органи виконавчої влади виконують окремі функції з реалізації державної політики.

При цьому особливості центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом у цьому контексті не вказані, а поняття «забезпечення формування державної політики» та «реалізація державної політики» не вживаються як основні завдання органів державної влади.

Натомість основні завдання, які можна віднести до забезпечення формування державної політики, розкрито у статті 7 Закону про ЦОВВ, а саме:

- забезпечення нормативно-правового регулювання;
- визначення пріоритетних напрямів розвитку;
- інформування та надання роз'яснень щодо здійснення державної політики;
- узагальнення практики застосування законодавства, розроблення пропозицій щодо його вдосконалення та внесення в установленому порядку проектів законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України на розгляд Президентів України та Кабінету Міністрів України;
- забезпечення здійснення соціального діалогу на галузевому рівні;
- здійснення інших завдань, визначених законами України.

Відповідно до частини четвертої статті 24 Закону про ЦОВВ положення цього Закону поширюються на Антимонопольний комітет України, Фонд державного майна України, Державний комітет телебачення і радіомовлення України, інші утворені Кабінетом Міністрів України центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом, крім випадків, коли Конституцією та законами України визначені інші особливості організації та порядку їх діяльності.

Правовий статус НКЕК, її завдання, функції, повноваження та порядок їх здійснення визначає Закон про НКЕК. У своїй діяльності відповідно до частини другої статті 2 Закону про НКЕК регуляторний орган керується Конституцією України, цим Законом, а також законами України «Про електронні комунікації», «Про поштовий зв'язок», «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку електронних комунікаційних мереж», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» та іншими актами законодавства, що регулюють відносини у відповідних сферах.

Основні завдання НКЕК визначено у частині другій статті 4 Закону про НКЕК, до яких належить:

- створення умов для ефективного функціонування та розвитку сфер електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку;

- сприяння відкриттю ринків у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку для всіх споживачів і постачальників та забезпечення недискримінаційного доступу користувачів до електронних комунікаційних послуг та послуг поштового зв'язку;

- сприяння взаємовигідній інтеграції ринків електронних комунікацій та надання послуг поштового зв'язку України з відповідними ринками інших держав, зокрема в рамках Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони,

та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони;

забезпечення захисту прав споживачів щодо отримання послуг належної якості відповідно до вимог законодавства;

забезпечення інвестиційної привабливості розвитку інфраструктури, ринків у сферах електронних комунікацій та надання послуг поштового зв'язку;

сприяння розвитку конкуренції на ринках електронних комунікацій та надання послуг поштового зв'язку;

забезпечення дотримання принципів управління радіочастотним спектром;

інші завдання, передбачені законами України "Про електронні комунікації", "Про поштовий зв'язок", "Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку електронних комунікаційних мереж", "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" та іншими законодавчими актами, що регулюють відносини у відповідних сферах.

При цьому частиною третьою статті 4 Закону про НКЕК визначено шляхи, якими НКЕК здійснює виконання своїх функцій, а частиною четвертою статті 4 передбачено повноваження НКЕК, частина з яких чітко відповідає основним завданням, які можна віднести до забезпечення формування державної політики у розумінні статті 7 Закону про ЦОВВ, зокрема:

регуляторний орган здійснює виконання своїх функцій шляхом нормативно-правового регулювання відповідно до повноважень, наданих законом (пункт 1 частини третьої статті 4 Закону про НКЕК);

до повноважень регуляторного органу належить, зокрема (частина четверта статті 4 Закону про НКЕК):

розроблення та затвердження нормативно-правових актів, у тому числі передбачених законами України "Про електронні комунікації", "Про поштовий зв'язок", "Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку електронних комунікаційних мереж" (відповідає основним завданням, визначеним пунктами 1 та 2 частини першої статті 7 Закону про ЦОВВ, - забезпечення нормативно-правового регулювання та визначення пріоритетних напрямів розвитку);

внесення пропозицій до центральних органів виконавчої влади у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра, надання послуг поштового зв'язку, інших органів державної влади щодо формування державної політики, проектів законів та інших нормативно-правових актів у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку (відповідає основному завданню, визначеному пунктом 2 частини першої статті 7 Закону про ЦОВВ, - визначення пріоритетних напрямів розвитку);

подання пропозицій до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра, участь у розробленні та погодженні проектів плану розподілу і користування радіочастотним спектром в Україні та плану конверсії радіочастотного спектра відповідно до вимог Закону

України "Про електронні комунікації" (відповідає основному завданню, визначеному пунктом 2 частини першої статті 7 Закону про ЦОВВ, - визначення пріоритетних напрямів розвитку);

регулювання цін (тарифів) на послуги у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та послуги поштового зв'язку у випадках та в порядку, встановлених законом (відповідає основному завданню, визначеному пунктом 4¹ частини першої статті 7 Закону про ЦОВВ, - забезпечення здійснення соціального діалогу на галузевому рівні);

надання офіційних узагальнених роз'яснень та індивідуальних консультацій у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку (відповідає основному завданню, визначеному пунктом 3 частини першої статті 7 Закону про ЦОВВ, - інформування та надання роз'яснень щодо здійснення державної політики);

інші завдання, передбачені законами України "Про електронні комунікації", "Про поштовий зв'язок", "Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку електронних комунікаційних мереж", "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" та іншими законодавчими актами, що регулюють відносини у відповідних сферах (відповідає основному завданню, визначеному пунктом 5 частини першої статті 7 Закону про ЦОВВ, - здійснення інших завдань, визначених законами України);

згідно з частиною третьою статті 6 Закону про НКЕК регуляторний орган розробляє та подає до Кабінету Міністрів України проекти актів Кабінету Міністрів України з питань, що належать до його компетенції, узагальнює та аналізує інформацію про їх виконання, вносить пропозиції щодо їх удосконалення (відповідає основному завданню, визначеному пунктом 4 частини першої статті 7 Закону про ЦОВВ, - узагальнення практики застосування законодавства, розроблення пропозицій щодо його вдосконалення та внесення в установленому порядку проектів законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України на розгляд Президентів України та Кабінету Міністрів України);

відповідно до пункту 4 частини першої статті 6 Закону України «Про електронні комунікації» до повноважень регуляторного органу належить погодження (відповідає основному завданню, визначеному пунктом 2 частини першої статті 7 Закону про ЦОВВ, - визначення пріоритетних напрямів розвитку):

стратегії розвитку сфери електронних комунікацій;

національного плану розвитку електронних комунікаційних мереж широкосмугового доступу;

програм, концепцій, спрямованих на досягнення мети та виконання завдань, передбачених цим Законом;

прогнозів розвитку електронних комунікаційних мереж і послуг.

Варто зазначити, що стратегія розвитку сфери електронних комунікацій є програмним документом Кабінету Міністрів України, що визначає середньо- та

довгостроковий курс формування державної політики, шляхи та заходи для розв'язання актуальних проблем галузі.

Пунктами 11, 13 Прикінцевих положень Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» встановлено, що у 2025 році оплата праці державних службовців здійснюється на основі класифікації посад, з урахуванням класифікації посад, проведеної у 2024 році, крім державних органів, зазначених у пунктах 16 та 17 цього розділу та частині сьомій статті 50 Закону України «Про державну службу». Норми Закону України «Про державну службу» щодо умов та порядку оплати праці державних службовців застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

Відповідно до частини третьої статті 51 Закону України «Про державну службу» розміри посадових окладів на посадах державної служби встановлюються з урахуванням каталогу типових посад державної служби і критеріїв віднесення до таких посад, зіставлення рівня оплати праці на типових посадах державної служби з рівнем оплати праці у приватному секторі в Україні.

Перелік сімей та рівнів типових посад державної служби, їх опис з метою проведення класифікації посад державної служби визначається Каталогом типових посад державної служби і критеріями віднесення до таких посад, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23.10.2023 № 1109 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 01.04.2025 № 369) (далі – Каталог типових посад).

Пунктом 2 Каталогу типових посад визначено, що документи державної політики - акти законодавства, які забезпечують формування або здійснення (проведення) державної політики, що визначають курс дій, містять завдання і заходи, спрямовані на розв'язання проблем розвитку держави, окремих галузей економіки або адміністративно-територіальних одиниць на основі результатів поглибленого аналізу суспільних проблем (програмні документи - стратегії, державні цільові програми, а також інші документи програмного та концептуального характеру).

З урахуванням зазначеного, повноваження НКЕК щодо розроблення та затвердження нормативно-правових актів, передбачених законодавством, внесення пропозицій щодо формування державної політики, проектів законів та інших нормативно-правових актів у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку, погодження нормативно-правових актів, розроблених іншими центральними органами, розроблення та подання до Кабінету Міністрів України проектів актів з питань, що належать до компетенції регуляторного органу (враховуючи, що зазначені акти становлять частину документів державної політики, які формує НКЕК, та відносяться до актів національного законодавства, виконання яких є обов'язковим), відповідають опису сім'ї посад державної служби «Аналіз державної політики та нормотворча діяльність (3)», наведеному у додатку 3 до Каталогу типових посад, до основного функціоналу типових посад якого віднесено:

підготовку або участь у підготовці проектів документів державної політики в одній або декількох сферах компетенції державного органу на основі проведення аналізу політичних, економічних, соціальних, екологічних, культурних та інших процесів, що відбуваються в державі, на основі якого готуються пропозиції щодо формування та реалізації внутрішньої і зовнішньої державної політики. Розроблення проектів законодавчих, інших нормативно-правових актів;

підготовку пропозицій щодо внесення змін до документів державної політики, а також проектів рішень національних регуляторів на основі результатів постійного аналізу стану справ, розгляду та вироблення альтернативних варіантів розв'язання існуючих проблем, планування циклу формування політики, оцінки її впливу на заінтересовані сторони, а також формування альтернативних варіантів розв'язання існуючих проблемних питань;

проведення юридичної, правової, наукової та/або фахової експертизи та підготовка висновків до проектів актів законодавства, експертиза прийнятих актів законодавства. Проведення експертизи на відповідність зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції, зокрема міжнародно-правовим, та праву Європейського Союзу (*acquis EC*). Формування пропозицій щодо визначення позиції Кабінету Міністрів України стосовно законопроектів;

стратегічне планування, координацію діяльності державного органу щодо забезпечення формування державної політики у взаємодії з Верховною Радою України та її органами, з народними депутатами України, а також з питань європейської та євроатлантичної інтеграції. Оцінювання результатів реалізації державної політики і напрацювання пропозицій щодо продовження її впровадження або коригування. Проведення оцінки вартості впровадження політики, фінансово-економічних розрахунків ресурсів, необхідних для реалізації державної політики.

Водночас відповідно до пункту 14 Каталогу типових посад віднесення посад державної служби до сім'ї посад "Аналіз державної політики та нормотворча діяльність (3)" здійснюється виключно у:

Секретаріаті Кабінету Міністрів України, постійно діючому допоміжному органі, утвореному Президентом України, Координаційному центрі забезпечення взаємодії з Кабінетом Міністрів України, Державному управлінні справами, Центральній виборчій комісії, Офісі Генерального прокурора, Національній раді з питань телебачення і радіомовлення;

інших державних органах першого (1) типу, державних органах другого (2) типу, а також їх апаратах (секретаріатах), у разі коли до основних завдань відповідних державних органів належить формування державної політики в одній чи декількох сферах. Посади державної служби категорії "Б" і "В" можуть бути віднесені до сім'ї посад "Аналіз державної політики та нормотворча діяльність (3)" за умови, що за такими посадами та за відповідним структурним підрозділом державного органу, його апарату (секретаріату) в установленому

порядку визначено завдання та функції згідно з основним функціоналом типових посад, передбаченим у додатку 3.

Відповідно до пункту 11 Каталогу типових посад юрисдикція та тип державного органу визначаються відповідно до вимог закону, яким визначено умови оплати праці державних службовців на основі класифікації посад.

Так, пунктом 12 Прикінцевих положень Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» державні органи поділяються:

за юрисдикцією (державні органи, юрисдикція яких поширюється на всю територію України; державні органи, юрисдикція яких поширюється на територію Автономної Республіки Крим, однієї або кількох областей, міст Києва та Севастополя; державні органи, юрисдикція яких поширюється на територію одного або кількох районів, районів у містах, міст обласного значення);

у межах юрисдикції «державні органи, юрисдикція яких поширюється на всю територію України» - за типами.

До другого типу державних органів віднесено, зокрема, інші, ніж зазначені в абзаці другому підпункту 1 пункту 12 Прикінцевих положень Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік», міністерства, державні органи із спеціальним статусом або ті, діяльність яких спрямовується і координується безпосередньо Кабінетом Міністрів України, до повноважень яких належить формування державної політики в одній чи декількох сферах, центральні органи виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через керівника центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної бюджетної політики, Секретаріат Уповноваженого із захисту державної мови, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку.

Враховуючи викладене, **Комітет вирішив висловити позицію, що НКЕК залучена до забезпечення формування державної політики у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра**, враховуючи спеціальний статус НКЕК, визначені законами України завдання, функції та повноваження НКЕК, її ключову роль у формуванні державної політики при безпосередньому здійсненні державного регулювання у вказаних сферах, що здійснюється, зокрема, шляхом забезпечення нормативно-правового регулювання, визначення пріоритетних напрямів розвитку, інформування та надання роз'яснень щодо здійснення державної політики, узагальнення практики застосування законодавства, розроблення пропозицій щодо його вдосконалення та внесення в установленому порядку проектів законодавчих актів, актів Кабінету Міністрів України на розгляд Кабінету Міністрів України, здійснення інших завдань, визначених законами України.

Голова Комітету

М. КРЯЧКО